

کسب و کار مردم و ثبات سیاستها

ثبات سیاستها، ضرورت امروز اقتصاد

صفحه ۳

سرمقاله

دولت قیّم و روزگار ما

بهمن دانائی

ذهن آدمی سقف و اندازهای برای پرواز ندارد و از هر مشاهدهای می‌تواند بال خیال را تا جاهای دور بکشد. آدمی در این مسیر از ذهن و خیال کمک می‌گیرد تا یکی از دغدغه‌های همیشگی‌اش که مقایسه‌گری است را انجام دهد. مقایسه کردن امروز با دیروز خود آدمی، مقایسه کردن وضعیت امروز خود با امروز دیگری و در اندازه‌های بزرگتر مقایسه امروز سازمان و جامعه با دیروز سازمان‌ها و جامعه‌های دیگر از بدیهیات ذهنی است و گاهی برای به حرکت درآوردن ذهن یک نشانه یا یک تلنگر کافی است. این مقدمه را از این جهت نوشتم که بتوانم بر اساس دو مشاهده از آنچه در محیط‌مان می‌گذرد را به مسأله اصلی ارتباط دهم. روزی از سر ناچاری در این روزهای کرونایی تابلویی بر سر درب یک مرکز خصوصی دیدم که با خطی زیبا و چشم‌نواز نوشته شده بود «لطفاً با ماسک وارد شوید». این نوشته مثبت، ذهن هر کس را باز و با نشاط می‌کند و از سلوک و رفتار بخش خصوصی که همیشه آماده همکاری سازنده و فروش و دادوستد است حکایت می‌کند.

ادامه در صفحه ۲

بازار جهانی شکر در تراز سال ۲۰۲۵

نهادهای بین‌المللی تخصصی براساس سری‌های زمانی از نتایج بررسی‌های خود درباره رخدادها و مربوط به یک موضوع می‌توانند با یک میزان قابل اعتنا در خط‌پذیری پیش‌بینی‌های آتی را ارائه کنند. نشریه بین‌المللی شکر و شیرین‌کننده‌ها نیز بر همین منطق و اصول سال‌های درازی است کار بررسی و پیش‌بینی اقتصاد شکر در سطح جهان را در دستور کار قرار دادند.

این نشریه بین‌الملل در سال گذشته و با استناد به روندهای رخ داده در اقتصاد شکر کشورها و به ویژه کشورهای اصلی تولیدکننده و مصرف‌کننده شکر در جهان و نیز تحولات مربوط به تجارت جهانی و مصرف مناطق گوناگون پیش‌بینی‌هایی برای سال ۲۰۲۰ داشت.

حالا که به ماه‌های پایانی سال یاد شده نزدیک شده‌ایم نگاهی به پیش‌بینی‌های این نهاد معتبر جهانی خالی از فایده نخواهد بود.

نیشکر خوزستان که همواره در ترجمه و انتشار متن‌های بازارهای جهانی شکر پیشگام بوده است، گزارشی را که در صفحه‌های ۴ و ۵ می‌خوانید تهیه کرده است که البته باید دید در شرایط جدید پس از کرونا ارقام واعداد پابرجا می‌مانند.

ادامه در صفحه ۴

همه مردم دنیا

در مسیر ناخوشبختی

شهروندان جهان هر روز که سپری می‌شود بیشتر در گرداب کرونا فرو می‌روند و از دست هیچ‌کس کاری بر نمی‌آید و دولت‌های بزرگ نیز در برابر این ویروس زانو زده‌اند. به همین دلیل است که برنامه عمران ملل متحد می‌گوید بنا بر برآوردهای این نهاد، برای نخستین بار از زمان تعریف نمایه‌ای برای سنجش توسعه انسانی در سطح بین‌المللی، این شاخص به دلیل همه‌گیری کووید-۱۹ رو به زوال گذاشته است. به گفته برنامه عمران ملل متحد همه‌گیری جهانی کووید-۱۹، بیماری ناشی از ویروس کرونا، به نابرابری‌ها و اختلافات بین‌المللی و ملی دامن زده و پیامدهای آن نیز بیش از همه بر دوش آسیب‌پذیرترین قشرها و مردم سنگینی خواهد کرد. این نهاد وابسته به سازمان ملل با در نظر گرفتن تبعاتی همچون افزوده شدن دست‌کم صد میلیون نفر دیگر به مردمانی که زیر خط فقر مطلق زندگی می‌کنند، ۱/۴ میلیارد کودکی که از تعطیلی مدارس آسیب دیده‌اند، سطح بی‌سابقه بیکاری یا نابودی وسایل و ابزار معیشت، پیش‌بینی کرده شاخص توسعه انسانی برای نخستین بار از زمان تعریف این نمایه، در مسیر زوال قرار گرفته است.

ادامه در صفحه ۲

در صفحات دیگر می‌خوانید:

به امید
برگشت به
روزهای خوب

صفحه ۸

درباره خودکفایی
شکر و سایر محصولات
کشاورزی

صفحه ۷

چالش‌های
قند و شکر
بورسی

صفحه ۶

واکاوی
دگرگونی‌ها
در اقتصاد قند و شکر

صفحه ۳

دولت قیم و روزگار ما

تولید و صنعت و دولت

با توجه به آنچه در سطرهای پیشین یادآور شدم می‌توان حال فعالیت‌های اقتصادی در ایران را با رجوع به دولت قیم تحلیل کرد. دولت‌های ایران در همه دهه‌هایی که خزانه‌شان پر از دلار و ریال بود از صنعت ایران و صنعتگران فقط اطاعت می‌خواستند و توجهی به توسعه صنعتی به مثابه آنچه در بیرون از ایران رخ داده بود نمی‌کردند. معنای اطاعت از دولت این بود و هست که باید بنگاه‌های صنعتی و تولیدی رضایت دولت و سازمان‌ها و مدیران را به دست آورند تا آنها مقام و موقعیت خود را صیانت کنند. به این ترتیب بوده و هست که ناگهان دولت و سازمان‌های گوناگون آن تصمیم می‌گرفتند و این کار را هنوز ادامه می‌دهند که باید قیمت کالاها، صنعتی و تولید داخلی برای یک دوره‌ای تثبیت شود. این دستور در حالی داده می‌شود که قیمت نهاده‌های تولید را رها کرده بودند. آنهایی که مسایل صنعت به ویژه صنایع غذایی را دنبال می‌کنند نیک می‌دانند که دولت نهم در سال ۱۳۸۵ با همین روش توانست واردات انبوه شکر را در دستور کار قرار دهد چون تمایل داشت برای خود محبوبیت خریداری کند. باز هم یادمان می‌آید که دولت دهم در زمان اجرای طرح پرداخت یارانه عمومی، مدیران تشکلهای کارفرمایی، صنعتی و تولیدی و نیز صاحبان کارخانه‌ها را جمع کرد و دستور داد باید برای جلوگیری از افزایش قیمت‌ها به مدت معلوم قیمت‌ها تثبیت شود. از این نوع دخالت‌ها و نظارت‌های غیراصولی و غیرکارشناسانه می‌توان فهرستی طولانی تهیه کرد. به طور مثال در حالی که تولیدکنندگان برای تولید خود با قیمت دلار موجود در بازار برنامه‌ریزی می‌کنند و با توجه به هزینه‌های تولید قیمتی برای فروش تدارک می‌بینند ناگهان به دلیل اینکه دولت سیاست‌های ارزی تازه‌ای را آماده اجرا کرده است تعادل و برنامه‌ریزی‌ها به هم می‌ریزد. یا می‌توان به تأخیر در قیمت‌گذاری نهاده‌های تولید در صنعت قند و شکر مثل قیمت چغندر اشاره کرد که چندین دستگاه باید روی آن نظر بدهند. باز هم می‌توان به دخالت دولت در واردات انبوه و دادن ارز ترجیحی اشاره کرد یا اینکه دولت ناگهان تصمیم می‌گیرد نرخ بهره بانکی را جابه‌جا کند یا دستور توقف صادرات را بدهد.

راه پیش‌رو

این روزها به هر دلیل - خوشبختانه یا متأسفانه - دولت از درآمدهای ارزی نفتی بی‌نصیب مانده است و دستش برای دادن انواع یارانه‌های بی‌فایده خالی است و از سوی دیگر دستش پیش بنگاه‌ها و خانواده‌ها دراز است تا مالیات بگیرد و امرار معاش کند. امیدواریم در وضعیت تازه پدیدار شده سطح و گستره و ژرفای دخالت دولت‌ها در جزییات فعالیت‌های صنعتی و تولیدی کاهش یافته و خصلت و خوی ارباب بودن را کنار بگذارد. این روزها باید نهاد دولت و نهاد خصوصی دست به دست دهند و با راهی نو و سلوکی تازه اقتصاد و تولید را از تنگنا نجات دهند.

ادامه از صفحه اول

این نوشته در ذهنم بود تا روزی به درب ورودی یک نهاد دولتی رسیدم که داخل شوم و دیدم پارچه‌نوشته‌ای با عنوان «بدون ماسک وارد نشوید» را در برابر دیدگان مراجعان قرار داده است. اینجاست که تفاوت معنادار دو دیدگاه بخش خصوصی و بخش دولتی نمایان می‌گردد. بخش خصوصی با احترام به مراجعین دعوت به وارد شدن می‌کند و بخش دولتی مراجعین را با فعل منفی برحذر می‌دارد. این نگاه دولتی‌ها همان نگاه حاکمیتی و ارباب رعیتی است هرچند که در کلان قضیه معنای دو جمله یکی است اما در عمل داستان بشین و بفرما... را در ذهن متبادر می‌کند. نویسنده یا آمر این نوشته می‌توانست با ادبیاتی مداراجویانه‌تر و مهربان‌تر به مراجعان هشدار دهد، اما به نظر می‌رسد این لحن و این گونه نوشتارها در نهادهای دولتی ریشه‌ای‌تر از این حرف‌هاست.

دولت قیم

دانشمندان علوم سیاسی در دهه‌های تازه سپری شده و البته با بررسی‌های پرشمار در حال و روز جامعه‌ای انسانی به نتایجی درباره انواع دولت‌ها رسیده‌اند. به طور مثال یکی از پژوهشگران سیاسی از چند نوع دولت مثل دولت دموکرات، دولت رفاه، دولت توتالیتر، دولت چابک و کوچک، دولت سنگین و چاق و دولت قیم نام برده است. واقعیت این است که نهاد دولت در ایران - بدون توجه به گرایش‌های سیاسی آنها - را می‌توان «دولت قیم» نام نهاد که البته درجه قیمومیت آن به رؤسای آنها ارتباط پیدا می‌کند. دولت قیم، دولتی است که خانواده‌ها و بنگاه‌ها به مثابه شرکای اجتماعی خود را صغیر و کوچک می‌شمارد و فکر می‌کند که حتماً باید از آنها مراقبت کند چون آنها توانایی کافی برای ادامه کسب و کار و زندگی ندارند. این نوع دولت به دلیل دسترسی به منابع ارزی رویایی حاصل از صادرات نفت خام از دهه ۱۳۴۰ به بعد در ایران رشد و توسعه یافت و دستور دادن و نهی کردن و تنبیه کردن خانواده‌ها و بنگاه‌ها حتی با حسن‌نیت و از سر دلسوزی عادت آن شده است. درآمد بیش از اندازه نفت نیاز دولت‌ها به مالیات، عوارض و حقوق گمرکی را تا همین چند سال پیش اندک کرده بود و دولت‌ها نیازی احساس نمی‌کردند. علاوه بر این دولت‌های همه دهه‌های پس از ۱۳۴۰ حتی از مازاد درآمد نفت انواع یارانه‌ها را نیز به همه گروه‌های اجتماعی و سازمان‌ها و بنگاه‌ها ارایه کرده و به این ترتیب آنها را سپاسگزار هم می‌کردند. در چنین شرایطی بود و هست که نهاد دولت در ایران گسترده و گسترده‌تر شد و صدها سازمان کوچک و بزرگ در دل هر وزارتخانه زاد و رشد کردند و به دیگران دستور دادند و هنوز هم می‌دهند.

همه مردم دنیا

در مسیر ناخوشبختی

ادامه از صفحه اول

برآورد سازمان ملل نشان می‌دهد رقمی در حدود ۱۹۹ میلیارد دلار در ماه لازم است تا بشود درآمد پایه حدود سه میلیارد نفر از مردم در ۱۳۲ کشور، که در جوار خط فقر یا زیر خط فقر هستند را تضمین کرد؛ اجازه داد آنها در خانه بمانند، و در نهایت با شیوع فزاینده ویروس مقابله کرد. شاخص توسعه انسانی، نمایه‌ای است ترکیبی و آماری از امید به زندگی، سطح آموزش (اعم از نرخ بی‌سوادی تا دسترسی برابر و مناسب به دانش) و درآمد سرانه که کشورها را در چهار سطح مختلف از منظر توسعه قرار می‌دهد. این شاخص را برنامه عمران ملل متحد از آغاز دهه ۱۹۹۰ به این سو ارایه می‌کند.

در هفته‌های اخیر سطح هشدارهای نهادها و سازمان‌های بین‌المللی در مورد پیامدهای ناشی از همه‌گیری جهانی کووید-۱۹ بالا رفته است. ۲۳ تیر ماه سازمان ملل گفته بود فقر مطلق و گرسنگی در جهان افزایش یافته و تعداد گرسنگان به ۶۹۰ میلیون نفر رسیده که معادل یک نفر از هر ۸/۹ نفر از جمعیت جهان است. این سازمان همچنین گفته همه‌گیری در کشورهای فقیر شدت بیشتری داشته و بین ۸۳ تا ۱۳۲ میلیون نفر دیگر در سال جاری با کمبود مواد غذایی روبرو می‌شوند. مارک لوکاک، مسؤول ارشد امور بشردوستانه ملل متحد، چند روز پس از این گزارش از کشورهای گروه ۲۰ خواست به حمایت از کشورهای فقیر بپردازند و در مورد بی‌ثباتی احتمالی ناشی از همه‌گیری هشدار داد. برنامه عمران ملل متحد در گزارش تازه خود گفته چهار میلیارد نفر از مردم جهان، یعنی نیمی از ساکنان زمین، بدون هیچ پوشش و برنامه حمایت اجتماعی در تلاش برای گذران زندگی و حتی زنده ماندن در روند همه‌گیری کووید-۱۹ هستند.

این نهاد اما تأکید کرده پیگیری سیاستی برای ارایه یک درآمد پایه موقتی می‌تواند به فقیرترین بخش‌های جوامع یاری برساند، نیز به جمعیت انبوهی از شهروندان اجازه دهد در خانه بمانند و در نهایت جلوی شیوع فزاینده بیماری را بگیرد.

واکاوی دگرگونی‌ها در اقتصاد قند و شکر

دکتر فاطمه پاسبان

پرسش این است که چرا وقتی زمینه تولید شکر آماده شد و در سال ۹۶ ۱۳ در تولید شکر به خودکفایی رسیدیم اما آمارها نشان می‌دهند دوباره حجم قابل توجهی شکر به کشور وارد شده و خودکفایی به دست آمده به سادگی از دست رفته است؟ به نظر می‌رسد این اتفاق به چند دلیل رخ داده است. نخستین دلیل به تغییرات آب و هوایی در استان خوزستان برمی‌گردد. به‌طوری که در سال ۱۳۹۷ به دلیل مشکلات ناشی از خشکسالی در نیمه اول سال و بارندگی‌های مستمر در استان خوزستان، عملاً عملیات برداشت نیشکر به تأخیر افتاد و این امر به بهار ۹۸ منتقل شد که بعد هم با وقوع سیل، کشور با کاهش تولید شکر نیشکری مواجه شد. تغییرات آب و هوایی یکی از خطرهای تهدیدیهایی است که تولید بخش کشاورزی را نشانه گرفته که متأسفانه به این موضوع کمتر در کشور توجه شده و برای مدیریت آن سیاست‌های مناسبی تدوین و اجرا نشده است. دومین دلیل مطالبات چغندرکاران از کارخانه‌های قند است، پرداخت دیر هنگام مطالبات چغندرکاران که البته بدقولی‌های دولت در این مسأله دخالت دارد انگیزه کاهش تولید یا تغییر الگوی کشت را به دنبال داشت و دارد. البته این آسیب‌شناسی لازم است که چرا کارخانه‌های قند دیرکرد در پرداخت دارند؟

این یک مسأله بسیار با اهمیت است و باید دلایل آن با دقت بررسی و واکاوی شده و برای برطرف کردن آن که سابقه درازی دارد برنامه‌ریزی و راهکار ارایه شود. یک دلیل در پرداخت‌های با درنگ می‌تواند آن باشد که کارخانه‌های قند باید محصول خود را به فروش برسانند تا بتوانند حساب‌های خود را تسویه کنند اما به دلیل واردات غیرمنطقی (به میزان بیش از نیاز یا زمان نامناسب) شکر مشکلات زیادی را در این بخش به وجود می‌آورد. نکته دیگر اقتصادی نبودن کشت چغندر قند در برخی سال‌ها و تغییر الگوی کشت به سمت سایر محصولات تجاری و با قیمت بالاتر است. قیمت تضمینی تعیین شده به اندازه‌ای است که انگیزه تولید چغندر را کاهش می‌دهد. ضرورت دارد قیمت تضمینی متناسب با هزینه تولید و حمل و نقل تا درب کارخانه به علاوه سود معقول اقتصادی تعیین شود. یادمان باشد این قیمت برای همه مناطق تولیدی یکسان نیست چرا که تورم تولیدی از منطقه‌ای به منطقه دیگر متفاوت بوده و نمی‌توان قیمت یکسانی برای همه مناطق تولیدی ارایه داد. نکته چهارم نبود زنجیره ارزش است تا بازیگران در کنار هم با تعامل سازنده و مشارکت با هم و راهبری دولت و حاکمیت بتوانند مدیریت بازار کارآمد را داشته باشند.

ارز نیمایی

بر اساس اخبار ارایه شده تغییر نرخ ارز واردات شکر از ۴۲۰۰ تومانی به ارز نیمایی اجرایی شد. اظهارنظر مسؤولان حاکی از آن بود که با این تغییر نرخ ارزبری صنعت قند و شکر هیچ افزایش قیمت شکر با تغییر نرخ ارز در بازار اتفاق نمی‌افتد و دلیل آن ذخیره مناسب شکر است زیرا ذخیره‌سازی از طریق واردات با ارز ۴۲۰۰ تومانی صورت گرفته است. اینجا دو سؤال مطرح است: اولاً، چرا بیش از حد میزان نیاز داخلی شکر با ارز ۴۲۰۰ تومانی وارد شده و بعد از آن ارز ۴۲۰۰ تومانی از شکر حذف شده است؟ آیا این سیاست شبیه ایجاد رانت برای عده‌ای از واردکنندگان را تقویت نمی‌کند؟

ثانیاً، اینکه مسؤولان تکرار می‌کنند قیمت شکر بعد از حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی افزایش نمی‌یابد، آیا رفتار اقتصادی عاملان اقتصادی (مصرف‌کنندگان شکر به عنوان کالای نهایی و واسطه‌ای) در مقابل تغییر نرخ ارز از ۴۲۰۰ تومانی به نیمایی تغییری نخواهد کرد؟ آیا با واردات شکر به دلار قیمت بالاتر، قیمت عرضه داخلی شکر تغییری نخواهد یافت؟ آیا عدم تقارن مثبت در بازار شکر وجود ندارد (هرگونه افزایش یا کاهش در قیمت وارداتی عیناً به قیمت داخلی منتقل نمی‌شود)؟ به نظر نمی‌رسد سیاست‌گذار با مدل اقتصادی مناسب به این نتیجه رسیده باشد که تغییر نرخ ارز از ۴۲۰۰ تومانی به نیمایی تغییری بر قیمت شکر در بازار نخواهد داشت. بر اساس اطلاعات منتشر شده مرکز آمار ایران در دی‌ماه ۱۳۹۸ قیمت یک کیلو شکر در کشور ۵۸۷۹ تومان بوده که نسبت به آذرماه در حدود ۵۶٪ درصد افزایش قیمت داشته است. قیمت شکر در دی‌ماه ۱۳۹۸ نسبت به دی ماه سال ۹۷ در حدود ۴۱ درصد و نسبت به دی ماه ۹۶ در حدود ۷۹ درصد افزایش قیمت داشته است. آمار حاکی از آن است که افزایش شدید قیمت شکر طی دو سال گذشته اتفاق افتاده است. اما این ادعا که بعد از این قیمت شکر افزایش نمی‌یابد، باید منتظر باشیم و قیمت‌ها را رصد کنیم.

حمایت

به نظر می‌رسد بهترین شیوه حمایت این است که ضمن توسعه کیفیت و استاندارد به کاهش قیمت تمام‌شده محصول منجر شود. شاید در یک برهه زمانی کوتاه‌مدت برای عبور از بحران، پرداخت یارانه به مصرف ضرورت داشته باشد اما برای تأمین منافع مصرف‌کننده و تولیدکننده در میان‌مدت و بلندمدت ضرورت دارد، حمایت به منظور افزایش بهره‌وری و کارایی و کاهش قیمت تمام‌شده در طول زنجیره ارزش هر محصول باشد، از تأمین نهاده‌ها تا سفره مردم. در این میان سیاست‌هایی که منجر به افزایش بهره‌وری و کارایی، کاهش ضایعات، افزایش ارزش افزوده و خلق ثروت، کاهش هزینه‌های توزیع و فروش از جمله این موارد می‌تواند باشد.

توضیح: نوشته بالا با کمی جرح و تعدیل از یک مصاحبه انجام شده با سرکارخانم دکتر فاطمه پاسبان از پژوهشگران ارشد بخش اقتصاد کشاورزی ایران با سایت مصافاً اقتباس شده است.

کسب و کار مردم و ثبات سیاست‌ها

ثبات سیاست‌ها ضرورت امروز اقتصاد

اقتصاد ایران دو سال رشد منفی اقتصادی در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ را تجربه کرده است و به نظر می‌رسد امسال نیز با چنین وضعیتی مواجه شود. در این صورت در دهه منتهی به پایان ۱۳۹۹، اقتصاد ایران ۵ سال رشد منفی (با لحاظ کردن سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲) را به چشم دیده و کوچک‌تر از سال ۱۳۹۰ است. این اتفاق ناخوش قدرت خرید شهروندان را کاهش داده است و تشدید تحریم‌ها نیز قدرت دولت برای کسب درآمد ارزی از صادرات نفت خام را کاهش داده است. در چنین وضعیتی چه باید کرد؟

مقوله بسیار بااهمیت برای عبور از سختی‌ها و تنگناهاگرادب رشد منفی و تورم‌های بالا باید پالایش ذهنی در جامعه ایرانی به ویژه در میان مدیران دولت پدیدار شود. این پالایش ذهنی از توجه تازه به شرح وظایف و اختیارات نهادهای دولتی و تقسیم قدرت در شرایط تازه با بنگاه‌ها و شهروندان است. دولت محترم مستقر و دولتی که از سال آینده کارش را شروع خواهد کرد و مجلس تازه شروع به کار کرده به عنوان نهادهای اصلی اداره کشور باید در این پالایش ذهنی به قدرت نوآوری، تخصص انباشت شده و تجربه ارزشمند هزاران مدیر و صاحب بنگاه و میلیون‌ها جوان ایرانی تحصیلکرده و علاقه‌مند به توسعه فردی و ملی احترام بگذارد. واقعیت این است که هر کاری و هر راهی جز اینکه به بخش خصوصی و به شهروندان احترام گذاشته و سد راه فعالیت‌های آنها نشویم وجود ندارد.

تجربه صنعت قند و شکر در دو دهه ۱۳۸۰ و ۱۳۹۰ نشان می‌دهد هرگاه نهاد دولت در کلیت خود به مدیران و صاحبان این فعالیت اعتماد کرده، راه رشد تولید و بهینه‌شدن تنظیم بازار داخلی اتفاق افتاده است و هرگاه دولت خواسته است با استفاده از دستورهای اداری و توجه اکید به کارشناسان کارناآزموده شرایط را سامان دهد وضعیت بدتر شده است. تجربه نیمه دوم دهه ۱۳۸۰ که دولت وقت پس از کشمکش‌های فراوان با صنعت قند و شکر و با پایداری کارخانه‌ها و البته مجلس وقت کمی از سخت‌گیری‌ها کاست و دیدیم که صنعت قند و شکر از دره مرگ عبور کرد، یک تجربه مثبت است. در آن نیمه دوم دهه ۱۳۸۰ یک اتفاق افتاد: سیاست‌های اقتصادی با همه کاستی‌ها و کجی‌ها ثبات را تجربه کرد. در سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۶ نیز دیدیم که ثبات سیاست‌های مرتبط با کشاورزی و زراعت و نیز یکپارچه شدن تصمیم‌های تجارت و تولید چگونه راه خوداتکایی را هموار کرد. حالا و در شرایط سخت سال ۱۳۹۹ که مدیران ارشد دولت نیز به سختی‌ها تأکید دارند، تنها راه باقی مانده برای عبور دادن کسب و کارها و بنگاه‌ها از خطرهای پیدار و پنهان این است که دولت و مجلس سیاست‌های اقتصادی را بی‌درپی و به ویژه با هدف‌های سیاسی تغییر ندهند. ثبات سیاست‌های اقتصادی و بهبود فضای کسب و کار و کاهش دخالت‌های دولت در اداره بنگاه‌ها راهی است که کشورهای کامیاب اقتصادی رفته و نتایج درخشانی گرفته‌اند. مدیران و کارشناسان دولت با همه حسن‌نیت و توانایی‌هایی که دارند اما در بطن و متن فعالیت‌ها نیستند و از جزییات دشواری‌ها و توانایی‌ها اطلاعات کمتری نسبت به مدیران بنگاه‌ها دارند و متأسفانه به همین دلیل برای اینکه نشان داده شود کاری صورت پذیرفته اقدام به تغییر سیاست‌های کلان و بخشی می‌کنند. کارشناسان و فعالان صنعت و تولید اصرار دارند که با همکاری و سازگاری تشکله‌ها و دولت می‌شود راه را هموار کرد و از افتادن در چاله‌ها و چاه‌های ناشناس اجتناب کرد.

بازار جهانی شکر در تراز سال ۲۰۲۵

۹ ژوئیه ۲۰۱۹ - نشریه بین المللی شکر و شیرین کننده ها (F.O.LICHT'S)

ترجمه و تنظیم: شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی، معاونت طرح و برنامه

ادامه از صفحه اول

آسیا

به نظر می‌رسد تولید شکر آسیا از ۷۸ میلیون تن این فصل به ۷۱/۳ میلیون تن در سال ۲۰۱۹-۲۰۲۰ تنزل کند که این رقم، ۱/۸ میلیون تن کمتر از برآورد قبلی است. همان‌طور که قبلاً گزارش شد انتظار می‌رود تولید شکر فصل آینده هند به دلیل تأثیر شرایط خشکسالی بر کاهش سطح زیر کشت نیشکر در استان‌های مهاراشترا و کارناتاکا، کاهش یابد. در سال ۲۰۱۸، بارندگی‌های موسمی هندوستان برای دومین سال متوالی کمتر از حد نرمال بود و سهم آن به ۹۱ درصد متوسط ۵۰ ساله بارش‌های چهار ماه فصل موسمی (از ژوئن تا سپتامبر) رسید. براساس اعلام اتحادیه آسیاب‌های شکر هند (ISMA)، تخمین زده می‌شود که سطح زیر کشت نیشکر این کشور در سال ۲۰۱۹-۲۰۲۰ به حدود ۴۹۳۱ هکتار برسد که ۱۰/۴ درصد کمتر از سطح ۵۵۰۲ هکتاری سال ۲۰۱۸-۱۹ است. با این حال، این کاهش در ایالت اوتار پرادش (به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده نیشکر هند) به تنها ۲ درصد محدود می‌شود. لذا پیش‌بینی می‌شود سطح زیر کشت در کارناتاکا و در مهاراشترا (به عنوان دومین تولیدکننده بزرگ نیشکر هند)، به ترتیب به ۱۶ درصد و ۲۹ درصد کاهش یابد.

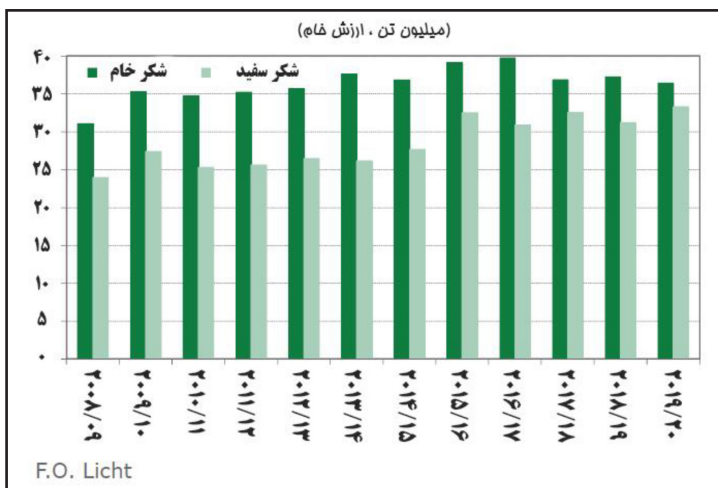
مصرف جهانی شکر به تفکیک مناطق

علاوه بر این، یک پیش‌بینی‌کننده خصوصی اعلام کرد که احتمالاً وضعیت فصل موسمی ۲۰۱۹ به دلیل الگوی آب و هوایی آل نینو، کمتر از حد نرمال است. در حقیقت، بارندگی‌های موسمی در هفته منتهی به ۴ ژوئیه، برای پنجمین هفته متوالی کمتر از حد متوسط شد. میزان بارش‌ها در هند پس از شروع فصل موسمی در اول ماه ژوئن، در حدود ۲۸ درصد کمتر از حد متوسط آن بوده است. در مجموع، برآورد تولید شکر را در حال حاضر ۵/۴ میلیون تن (معادل ۱۵ درصد) کاهش داده‌ایم و انتظار داریم مقدار آن به ۳۰/۴ میلیون تن (معادل ۲۸ میلیون تن ارزش سفید) برسد که ۱/۸ میلیون تن کمتر از برآورد قبلی است. تولید شکر تایلند در فصل ۲۰۱۸-۱۹ و با اندکی کاهش نسبت به سال قبل، به ۱۴/۹ میلیون تن می‌رسد. برای سال ۲۰۱۸-۱۹، فرض کردیم که تولید با کاهش قابل توجه ۱/۹ میلیون تنی، به حدود ۱۳ میلیون تن برسد. دلیل اصلی آن اینست که پیش‌بینی می‌شود کاهش قیمت نیشکر در مقایسه با افزایش قیمت کاساوا (رقیب اصلی برای کشت نیشکر)، کشاورزان را به تغییر الگوی کشت بین این دو محصول ترغیب نماید. به نظر می‌رسد تولید شکر چین در فصل ۲۰۱۹-۲۰ به سختی از رقم ۱۱/۷ میلیون تنی خود تغییر کند زیرا عقیده بر آنست که آزادسازی سیستم خرید نیشکر در گوانجی به عنوان بزرگ‌ترین استان تولیدکننده نیشکر، تأثیری منفی بر سطح زیر کشت این استان نداشته باشد. این موضوع حداقل به خاطر این واقعیت نیست که قیمت نیشکر بالا باقی خواهد ماند. از سوی دیگر، آفت آرمی ورم وارد مناطق نیشکری چین شده است. هر چند این آفت به عنوان مهم‌ترین عامل برای آسیب رسانی به ذرت شناخته شده است، لیکن می‌تواند نیشکر را هم آلوده نماید، به این معنی که یک عدم اطمینان در مورد عملکرد نیشکر فصل آینده این کشور وجود دارد. پیش‌بینی می‌شود تولید شکر پاکستان در فصل ۲۰۱۹-۲۰ به ۵/۷ میلیون تن برسد. این رقم در سال ۲۰۱۸-۱۹ معادل ۵/۹ میلیون تن بود که یک افت ۱۸ درصدی نسبت به سال قبل آن را نشان می‌دهد. این پیش‌بینی مربوط به انتظار کاهش بیشتر در سطح زیر کشت به دلیل تنش بین کشاورزان و آسیاب‌ها است. آغاز فصل برداشت سال ۲۰۱۸-۱۹ با حدود یک ماه تأخیر همراه بود زیرا کارخانجات سعی می‌کردند دولت را نسبت به تصویب صادرات برای تخلیه ذخایر شکر و کمک به آنها برای پرداخت مطالبات کشاورزان ترغیب نمایند. همچنین حداقل قیمت حمایت برای نیشکر از سال ۲۰۱۴-۱۵ تغییری نداشته است و این موضوع باعث شده است تا کشاورزان از کشت نیشکر به سمت کشت پنبه سوق داده شوند.

مصرف جهانی شکر

آمار و مقادیر برآوردی برای فصل ۲۰۱۹-۲۰ شامل تنها زمان باقی مانده تا پایان قطعی برداشت سال ۲۰۱۹ و دوره بهتر برداشت فصل ۲۰۲۰ آینده است. عملیات برداشت در استرالیا، معمولاً در اوایل ماه ژوئن آغاز و از ماه ژوئیه تا اکتبر در اوج خود قرار داشته و پس از آن، حجم تولید تا اواخر ماه نوامبر به‌طور قابل ملاحظه‌ای کاهش می‌یابد. پیش‌بینی شده است که تولید شکر سال جاری توسط ۲۴ آسیاب این کشور با ۳ درصد کاهش به ۴/۷ میلیون تن برسد. انجمن کارخانجات شکر استرالیا (ASMC) پیش‌بینی کرده است که محصول نیشکر به دلیل شرایط آب و هوایی نامطلوب، بارندگی‌های زیاد در شمال و بارش‌های نسبتاً کم در جنوب، با ۲/۵ درصد کاهش به ۳۱/۶ میلیون تن برسد. به نظر می‌رسد محتوای شکر نیز به اندکی کمتر از سطح بسیار خوب به سال گذشته تنزل نماید.

واردات جهانی شکر

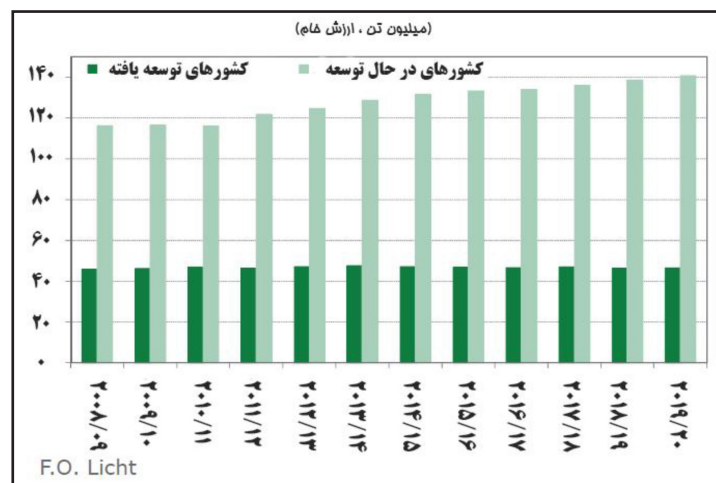

کاهش تولید شکر توسط واردکنندگان در سال ۲۰۱۹-۲۰

به نظر می‌رسد تولید شکر در کشورهای صنعتی از ۴۳/۴۳۸ میلیون تن فصل ۲۰۱۸-۱۹ به ۴۴/۱ میلیون تن در سال ۲۰۱۹-۲۰ افزایش یابد که عمدتاً به دلیل افزایش تولید در اتحادیه اروپا است. با این حال، این سطح هنوز بطور قابل توجهی کمتر از تولید ۴۸/۸ میلیون تنی فصل ۲۰۱۷-۱۸ است. در مقابل پیش‌بینی می‌شود تولید شکر در کشورهای در حال توسعه طی فصل آینده با کاهش بیش از ۱/۶ میلیون تن، به ۱۳۹ میلیون تن برسد چرا که ممکن است کاهش تولید تایلند و هند با افزایش تولید مورد انتظار برزیل جبران شود. انتظار می‌رود تولید شکر در کشورهای واردکننده پس از دو سال کاهش متوالی به ۹۲/۳ میلیون تن برسد که پایین‌تر از ۹۷/۳ میلیون تن این فصل و ۷ میلیون تن کمتر از رکورد تولید دو سال قبل است. پیش‌بینی می‌شود تولید شکر در کشورهای صادرکننده از ۸۷/۲ میلیون تن سال اخیر به ۹۰/۸ میلیون تن برسد.

چشم‌انداز تقاضای جهانی شکر در فصل ۲۰۱۹-۲۰

برآورد شده است که رشد مصرف جهانی شکر از ۱ درصد فصل جاری به حدود ۱/۲ درصد در فصل ۲۰۱۹-۲۰ برسد. پیش‌بینی می‌شود مصرف شکر هند با ۰/۵ میلیون تن افزایش به ۸/۲۸ میلیون تن به ۲۸/۸ میلیون تن در سال ۲۰۱۹-۲۰ برسد که تقریباً افزایشی مشابه فصل گذشته را نشان می‌دهد. دلیل آن، این واقعیت است که انتظار داریم دولت هند در ماه‌های آتی، حداقل قیمت‌های داخلی را از ۳۱ روپیه جاری به ازای هر کیلوگرم افزایش دهد. صنعت به منظور دریافت بازده بیشتر کارخانجات از فروش نسبت به بازار داخلی، در حال لابی‌گری برای افزایش حداقل قیمت‌ها به حدود ۳۵ تا ۳۶ روپیه به ازای هر کیلوگرم است. این امر آنها را قادر به انجام صادرات بیشتر و تخلیه ذخایر سنگین موجود می‌کند.

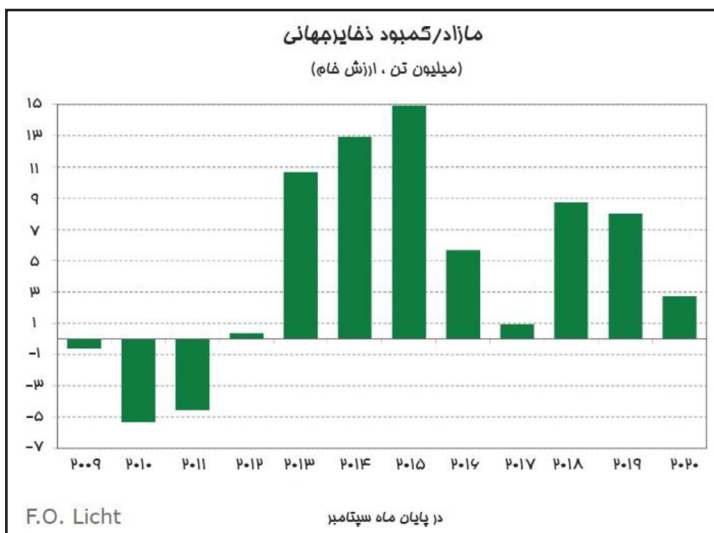
اقیانوسیه

تولید شکر اقیانوسیه برای فصل ۲۰۱۹-۲۰ معادل ۵ میلیون تن تخمین زده شده است که افزایش مختصر نسبت به سال قبل دارد. پیش‌بینی می‌شود تولید شکر استرالیا در فصل ۲۰۱۹-۲۰ (اکتبر / سپتامبر) به حدود ۴/۸ میلیون تن برسد که اندکی بیش از تولید سال قبل است. شایان ذکر است که

تولید قابل صدور اتحادیه اروپا با بهبود مختصر، از ۵ میلیون تن این فصل به ۵/۶ میلیون تن در فصل ۲۰۱۹-۲۰ افزایش یافته است. علت این تغییر آنست که پیش‌بینی می‌شود تأثیر بهبود عملکرد محصول بیش از کاهش سطح زیر کشت باشد. بیشترین مقدار افزایش دسترسی مربوط به فرانسه و آلمان است اما کشورهایمانند لهستان، هلند و بلژیک نیز ممکن است با افزایش تولید قابل صدور مواجه باشند. به نظر می‌رسد تولید قابل صدور آفریقا برای سال ۲۰۱۹-۲۰، تقریباً بدون تغییر در سطح ۲/۳ میلیون تن باقی بماند. دسترسی صادراتی در این قاره توسط افزایش مصرف داخلی به دلیل رشد زیاد جمعیت، محدود شده است. به نظر می‌رسد تولید شکر قابل صدور امریکای شمالی و مرکزی در فصل ۲۰۱۹-۲۰ با کاهش مختصر، از برآورد ۶/۵ میلیون تن قبل به ۶/۴ میلیون تن برسد. این رقم در حدود نیم میلیون تن بیشتر از تولید قابل صادرات فصل قبل است که عمدتاً بدلیل تولید بیشتر از حد انتظار در مکزیک ایجاد شده است. علاوه بر این، کاهش مفروض برای تولید کشورهای این منطقه، عامل اصلی تغییر برآورد تولید قابل صدور فصل ۲۰۱۹-۲۰ است. به نظر می‌رسد تولید قابل صدور برزیل، از ۱۶/۹ میلیون تن فصل گذشته به حدود ۲۱/۲ میلیون تن در سال ۲۰۱۹-۲۰ بهبود یابد. این موضوع به افزایش مورد انتظار تولید شکر دوره برداشت ۲۰۲۰ در منطقه جنوب مرکزی برزیل مربوط می‌شود که البته هنوز با عدم اطمینان بالایی همراه است. در مقابل، به نظر می‌رسد تولید صادراتی آسیا بدلیل کاهش مورد انتظار تولید در تایلند و هند، از ۱۸/۹ میلیون تن فصل جاری به ۱۱/۱ میلیون تن در فصل ۲۰۱۹-۲۰ تنزل پیدا کند. کاهش تولید شکر تایلند می‌تواند تولید صادراتی این کشور را از حدود ۱۱/۴ میلیون تن در فصل ۲۰۱۹-۲۰ به ۹/۵ میلیون تن در فصل آینده کاهش دهد. احتمالاً پاکستان در فصل آینده (همانند امسال)، هیچ محصول شکر جدیدی برای صادرات در اختیار نخواهد داشت. با این حال، همچنان به دلیل تجمع زیاد ذخایر شکر در سال‌های ۲۰۱۶/۱۷ و ۲۰۱۷-۱۸، شکر صادر می‌کند.

انتظار می‌رود تولید شکر قابل صدور هند از ۷/۲ میلیون تن این فصل به ۱/۶ میلیون تن در فصل ۲۰۱۹-۲۰ برسد. با این حال، این بدان معنی است که هند همچنان برای سومین سال متوالی با مازاد تولید مواجه خواهد بود. همچنین، صنعت خاطرنشان کرد که محصول فصل زراعی ۲۰۱۹-۲۰ از اول اکتبر وارد بازار خواهد شد در حالی که هنوز در حدود نصف تولید سالانه در انبارها موجود است. این مازاد انباشته شده می‌تواند همچنان به عنوان مانعی برای رشد قیمت‌های بازار محسوب شود. واردات شکر چین می‌تواند با اندکی افزایش، از ۴/۵ میلیون تن این فصل به ۵ میلیون تن در فصل ۲۰۱۹-۲۰ برسد. تخمین واردات این فصل بدلیل سرعت آهسته حمل تاکنون و با وجود رشد آن در ماه‌های آوریل و مه تا ۰/۶ میلیون تن کاهش یافته است. دولت مجوز واردات ۱/۳۵ میلیون تن شکر را علاوه بر رقم سالانه ۱/۹۵ میلیون تن تعهد چین در قالب سهمیه نرخ تعرفه سازمان تجارت جهانی را در آخر ماه مه صادر نمود.

این بدان معنی است که کل این مقادیر پیش‌بینی شده بایستی در کنار مبادلات غیررسمی هم قابل دستیابی باشد. ضمناً، معاون تجارت کشاورزی برزیل در ماه مه به خبرنگاران اعلام کرد که دولت چین اعلام کرده است که تعرفه‌های واردات شکر را تمدید نخواهد کرد. پس از وضع تعرفه اضافی ۴۵ درصد روی واردات شکر از چند کشور در سال ۲۰۱۷ توسط چین، صادرات شکر برزیل به این کشور آسیایی به شدت کاهش یافت. برزیل از طریق سازمان تجارت جهانی در مورد این موضوع با چین وارد مذاکره و مباحثه شد. دولت چین به منظور حفاظت از کشاورزان داخلی در مقابل کاهش قیمت‌های جهانی شکر، تعرفه ۴۵ درصد اضافی روی واردات سالانه ۱/۹۵ میلیون تنی شکر خارج از سهمیه مورد توافق در سال ۲۰۱۷ را اعمال کرد. این رقم مازاد بر نرخ ۵۰ درصد خارج از سهمیه موجود بود. لذا این اقدام نرخ کل تعرفه را به ۹۵ درصد رساند. این رقم در ماه مه ۲۰۱۸ به ۹۰ درصد و در ماه گذشته به ۸۵ درصد کاهش یافت. به نظر می‌رسد واردات شکر اندونزی در سال ۲۰۱۹-۲۰ به رقم ۵ میلیون تن برسد که مشابه سال گذشته است. مصرف داخلی این کشور به دلیل رشد اقتصادی و جمعیتی، در حال افزایش است و با توجه به اینکه ظرفیت تولید داخلی به علت فقدان سرمایه‌گذاری در حدود ۲/۷ میلیون تن باقی مانده است، افزایش تقاضا با رشد انحصاری صنایع غذایی و نوشابه‌سازی (که بیشتر متکی به شکر خام وارداتی تصفیه شده هستند تا شکرهای تولید داخل)، شرایط را برای کارخانه‌داران داخلی مشکل نموده است. انتظار می‌رود واردات ایالات متحده در فصل ۲۰۱۹-۲۰ به حدود ۳ میلیون تن برسد که از ۲/۷ میلیون تنی سال قبل بیشتر است. پیش‌بینی می‌شود واردات این فصل ایالات متحده در سطح نسبتاً پایینی قرار داشته باشد و که این مسأله می‌تواند نیاز به واردات فصل بعد را افزایش دهد. با توجه به افزایش واردات چین، انتظار می‌رود کل واردات شکر آسیا در فصل ۲۰۱۹-۲۰ به ۳۶/۱ میلیون تن افزایش یابد که از ۳۵/۴ میلیون تن فصل جاری بیشتر است. دلیل این رشد، فرض افزایش واردات شکر چین است. پیش‌بینی می‌شود که واردات اروپا (با احتساب مبادلات در داخل اتحادیه اروپا)، به اندکی بالاتر از ۱۰/۵ میلیون تن برسد، با این حال واردات شکر آفریقا در سطح ۱۶ میلیون تن بدون تغییر خواهد ماند. واردات شکر امریکای شمالی و مرکزی به علت افزایش مورد انتظار واردات ایالات متحده، از ۴/۷ میلیون تن سال قبل به ۴/۸ میلیون تن افزایش یابد. واردات شکر به امریکای جنوبی ناچیز است و می‌تواند در سال ۲۰۱۹-۲۰ به ۱/۸ میلیون تن برسد که اندکی بیشتر از رقم ۱/۷ میلیون تنی فصل گذشته است.

بدیهی است که رشد مصرف هند، تحت تأثیر روند رو به رشد جمعیت این کشور قرار گرفته است. با وجود اینکه نرخ رشد از اواسط دهه ۱۹۸۰ میلادی کاهش یافته است، با این حال رشد سالانه جمعیت هند همچنان در حدود ۱/۱ درصد (تقریباً برابر میانگین جهانی) است. به عبارت دیگر، هر سال کمتر از ۱۵ میلیون نفر به جمعیت ۱/۳۵ میلیارد نفری فعلی هند اضافه می‌شود. تقریباً ۳۳ درصد جمعیت این کشور شهر نشین هستند و مصرف سرانه آنها بیشتر از مناطق روستایی است. میانگین مصرف سرانه هند در حدود ۲۱ کیلوگرم است. مصرف شکر چین در فصل ۱۹-۲۰، نسبت به پیش‌بینی قبلی، با حدود ۰/۳ میلیون تن کاهش به حدود ۱۶/۵ میلیون تن (۱۵/۲ میلیون تن ارزش خام) می‌رسد زیرا تقاضای آهسته واردات چین، بر کسادی مصرف داخلی در رقابت با شیرین‌کننده‌های ذرت اشاره دارد. فرض ما برای سال ۲۰۱۹-۲۰ بر این است که کل مصرف این کشور می‌تواند بدون افزایش و در حد ۱۶/۵ میلیون تن باقی بماند. در سایر نقاط و در کشورهایی که پیش از این برای نوشیدنی‌های شیرین شده با شکر، مالیات وضع کرده‌اند یا در حال وضع آن هستند، تولیدکنندگان محصولات نوشیدنی همچنان به دنبال اصلاح فرمولاسیون تولید نوشیدنی‌های خود هستند. مالزی، آخرین مورد از لیست کشورهایی است که چنین مالیاتی را بر روی نوشیدنی‌های شکر خود از اول ژوئیه اجرا نموده است. آنچه در همه این اقدامات مشترک است این است که اگر تولیدکنندگان نوشابه، محتوای شکر محصولات خود را به مقادیر پایین‌تر از سطح هدف‌گیری شده برای اخذ مالیات کاهش دهند، آنها می‌توانند مالیات خود را کاهش دهند یا به‌طور کامل از آن اجتناب کنند و این چیزی است که آنها انجام می‌دهند. علاوه، می‌توان تصور کرد که نوشیدنی‌های غیرالکلی، اولین هدف هستند، نه آخر بازی. در واقع، در حال حاضر شواهد موجود در انگلستان نشان می‌دهند که لابی‌گران بهداشت عمومی در حال اعمال فشار برای گسترش آن به قنادی‌ها، صنایع بیسکویت و کیک هستند، صرف‌نظر از این واقعیت که تمرکز روی یک موضوع به تنهایی، به حل مشکل پیچیده چاقی کمک نمی‌کند. بدون شک، وضع مالیات روی شکر باعث افزایش مصرف شیرین‌کننده‌های مصنوعی و استفاده کمتر از شکر خواهد شد. آمارها و اطلاعات منتشر شده از آلمان نشان می‌دهند که با وجود اختلاف آمارها بین کشورهای مختلف، نوشیدنی‌ها در حدود یک‌پنجم شکر مصرفی در کشورهای صنعتی را به خود اختصاص داده‌اند که سهم قابل توجهی است. در صورتی که تعداد بیشتری از کشورهای در حال توسعه در زمینه معرفی چنین مالیات‌هایی اقدام کنند، تأثیر آن می‌تواند حتی بیشتر باشد، زیرا کاهش قیمت تقاضا در این کشورها نسبتاً بالا است. علاوه بر این، تولیدکنندگان دامنه تولید خود را کاهش داده و به تنوع بخشی پرتفوی شرکتشان روی می‌آورند. علاوه بر این، تا حد زیادی پذیرفته شده است که رشد جمعیت و رشد اقتصادی، نه تنها از عوامل کلیدی در مصرف جهانی شکر محسوب می‌شوند بلکه در افزایش مصرف بسیاری از مواد غذایی اصلی نیز نقش دارند. در مورد شکر این واقعیت وجود دارد که معمولاً افزایش استانداردهای سطح زندگی منجر به مصرف بیشتر غذاهای فرآوری شده مانند لبنیات، نوشابه‌ها و غیره می‌شود که حاوی میزان قابل توجهی شکر هستند. همچنین معمولاً کاهش درآمدی تقاضای شکر در کشورهای کم‌درآمد بیشتر است. بدین معنی که افزایش مصرف ناشی از افزایش درآمد در این کشورها در مقایسه با کشورهای پردرآمد، بیشتر است. در مجموع انتظار می‌رود مصرف شکر جهانی سال ۲۰۱۹-۲۰ به رقم ۱۸۶/۹ میلیون تن برسد که ۰/۸ میلیون تن کمتر از پیش‌بینی قبلی و ۲/۲ میلیون تن بیشتر از مصرف سال ۲۰۱۸-۱۹ است. اگر روند رشد مصرف به همین‌گونه ادامه یابد، مصرف جهانی ممکن است زودتر از سال ۲۰۲۶-۲۰ به ۲۰۰ میلیون تن برسد.

رکورد جدید مصرف شکر آسیا

انتظار می‌رود مصرف شکر آسیا در سال ۲۰۱۹-۲۰ به رکورد ۹۰ میلیون تن برسد که از ۸۸/۷ میلیون تن سال قبل بیشتر است. این افزایش عمدتاً به واسطه رشد مورد انتظار برای هند است. به نظر می‌رسد مصرف شکر اروپا برای سال ۲۰۱۹-۲۰ در حدود ۲۱ میلیون تن باقی بماند با این حال انتظار می‌رود مصرف شکر در امریکای شمالی و مرکزی با اندکی افزایش به ۲۱/۳ میلیون تن برسد. مصرف شکر در امریکای جنوبی از ۱۹/۳ میلیون تن فصل قبل به ۱۹/۵ میلیون تن افزایش یافته است. برزیل با ۱۱/۶ میلیون تن، بزرگ‌ترین مصرف‌کننده شکر این منطقه است. مصرف شکر در آفریقا به دلیل متأثر شدن از نرخ رشد بالای جمعیت، به رکورد ۲۳/۴ میلیون تن در سال ۲۰۱۹-۲۰ رسیده است که ۲/۲ درصد بیشتر از مصرف ۲۲/۹ میلیون تنی سال گذشته است. مصرف شکر در اقیانوسیه در حدود ۱/۶ میلیون تن است که بسیار پایدار بوده و تقریباً هیچ تغییری نسبت به سال‌های گذشته خود نشان نمی‌دهد. استرالیا، بزرگ‌ترین مصرف‌کننده شکر این منطقه محسوب می‌شود و برآورد می‌شود که مصرف شکر این کشور به ۱/۳ میلیون تن برسد.

رکورد مصرف شکر در کشورهای واردکننده

به نظر می‌رسد مصرف شکر در کشورهای در حال توسعه با نرخ رشد ۱/۵ درصدی، به ۱۴۰/۶ میلیون تن در سال ۲۰۱۹-۲۰ برسد که تقریباً ۷۵ درصد کل تقاضای جهانی است. تقاضای شکر در کشورهای صنعتی به سختی از ۴۶/۳ میلیون تن برای فصل آینده تغییر خواهد کرد. وضع مالیات شکر و نگرانی‌های در خصوص سلامت عمومی مربوط به شکر در این کشورها، عامل کلیدی تأثیرگذار بر میزان مصرف در این گروه است. در واقع، مصرف این گروه از کشورها در سال ۲۰۱۳-۱۴ به حداکثر ۴۷/۴ میلیون تن رسید و در حال حاضر روند معکوس گرفته است. ممکن است رشد بیشتری در این کشورها در سال‌های آینده مشکل باشد. پیش‌بینی می‌شود مصرف شکر در کشورهای واردکننده با ۱/۳ درصد رشد، در فصل آینده به ۱۴۳/۲ میلیون تن افزایش یابد. میزان مصرف شکر در کشورهای صادرکننده تنها با ۰/۸ درصد رشد، در فصل آینده به ۴۴/۷ میلیون تن خواهد رسید. رشد در این گروه از کشورها، کمتر از کشورهای واردکننده است زیرا دسترسی فراوان همراه با مصرف سرانه بالای این شیرین‌کننده، پتانسیل رشد بیشتر را محدود کرده است.

کاهش تولید قابل صدور سال ۲۰۱۹-۲۰ به پایین‌ترین سطح چهار سال گذشته

افت شدید تولید در برزیل، اتحادیه اروپا و پاکستان باعث شد تا تولید شکر قابل صدور جهانی (تولید منهای مصرف) از رکورد ۶۴/۲ میلیون تن فصل ۲۰۱۷-۱۸ به ۵۴/۹ میلیون تن در فصل ۲۰۱۸-۱۹ کاهش یابد. انتظار می‌رود دسترسی جهانی برای صادرات از محصولات تازه، در سال ۲۰۱۹-۲۰ با کاهش بیشتر به ۵۱/۶ میلیون تن برسد، اما این نکته بسیار مهم است که این اقدام شامل حال ذخایر موجود نمی‌شود.

تمهیدات لازم برای رشد طلایی نیشکر در تابستان

و صنعت دعبیل خزاغی برگزار شد.در حاشیه این نشست، مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی از مزارع نیشکر کشت و صنعت دعبیل خزاغی نیز بازدید نمودند.

آغاز عملیات کشت نیشکر

در ۱۷ هزار هکتار از اراضی توسعه نیشکر

مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی از کشت نیشکر در ۱۷ هزار هکتار از اراضی شرکت‌های هفتگانه توسعه نیشکر خبر داد.به گزارش روابط عمومی شرکت توسعه نیشکر، دکتر عبدعلی ناصری در مراسم آغاز عملیات کشت نیشکر در کشت و صنعت دعبیل خزاغی، با بیان این مطلب اظهار داشت: در سال زراعی جاری همه زمین‌های این شرکت که در سیلاب فروردین ماه ۹۸ آسیب دیده بود، احیا و بازسازی شدند. وی ادامه داد: عملیات کشت نیشکر در اراضی توسعه نیشکر تا شهریورماه امسال ادامه دارد. مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی تصریح کرد: با زیر کشت رفتن ۱۷ هزار هکتار از اراضی نیشکر به همت تلاشگران توسعه نیشکر، شرایط برای جهش تولید و رسیدن به ظرفیت اسمی تولید ۷۰۰ هزار تن شکر در سال ۱۴۰۰ فراهم می‌شود.ناصری تأکید کرد: با توجه به رشد مناسب نیشکر در تابستان امسال، پیش بینی می‌شود تولید شکر به رقمی معادل ۵۵۰ هزار تن برسد که این میزان در مقایسه با تولید ۲ سال گذشته حدود دو برابر می‌شود. مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر از عملیات کشت نیشکر در کشت و صنعت‌های نیشکر بازدید کرد. عملیات کشت نیشکر در هفت واحد کشت و صنعت تابعه شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی از ۱۵ مرداد آغاز و تا اواخر شهریور ۱۳۹۹ ادامه خواهد داشت.

صنایع جانبی ادامه داد: در سایه تعامل و همدلی مدیران و پرسنل کشت و صنعت‌های هفتگانه مجموعه بزرگ توسعه نیشکر روندی شکل گرفت که در سایه آن امنیت و توسعه پایدار رقم بخورد و این تعامل و همراهی یکی از اساسی‌ترین راهکارها در پیشبرد اهداف مورد نظر است.ناصری تأکید کرد: مجموعه تلاش‌های صورت گرفته و تدوین برنامه‌های میان‌مدت و سه سال آینده، شرکت را به سوی افق روشن و رسیدن به ظرفیت‌های مطلوب و حفظ اقتدار شرکت در زمینه‌های مختلف رهنمون خواهد نمود.وی با اشاره به اینکه همه تمهیدات لازم برای رشد طلایی نیشکر اتخاذ شده است، افزود: در سال گذشته ۳۰۴ هزار تن شکر در توسعه نیشکر و صنایع جانبی تولید شده است که بر اساس برنامه‌ریزی‌هایی صورت گرفته، تلاش می‌شود امسال بیش از ۵۰۰ هزار تن شکر تولید شود.گفتنی است جلسه مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی با مدیران کشت و صنعت‌های هفتگانه توسعه نیشکر در سالن جلسات کشت

مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی از رشد کمی و کیفی مناسب گیاه نیشکر در تابستان امسال خبر داد.به گزارش روابط عمومی شرکت توسعه نیشکر، دکتر عبدعلی ناصری در نشست با مدیران عامل کشت و صنعت‌های هفتگانه توسعه نیشکر، با بیان این مطلب اظهار داشت: بر اساس برنامه‌ریزی‌هایی که صورت گرفته، تلاش می‌شود تا امسال به میزان خوبی در تولیدشکر برسیم. وی با بیان اینکه مدیریت مزرعه نیشکر عامل مهم رشد گیاه نیشکر محسوب می‌شود، گفت: در سال زراعی جاری با توجه به مدیریت مناسب مزرعه، شاهد رشد کیفی و کمی مناسب نیشکر در فصل تابستان هستیم.

مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی افزود: در سال جاری شاهد جهش خوبی در تولید خواهیم بود و با توجه به شرایط اقلیمی، کوددهی به موقع و مدیریت آبیاری مناسب امکان تحقق این هدف وجود دارد و پیش بینی می‌شود گیاه نیشکر در مقایسه با سال‌های گذشته رشد قابل توجهی داشته باشد.

ناصری در ادامه تصریح کرد: شرکت توسعه نیشکر در سال‌های گذشته با فراز و نشیب‌های زیادی روبرو بود، به‌طوری که در سیل فروردین ماه ۹۸ حدود ۴۰ هزار هکتار از اراضی شرکت‌های توسعه نیشکر و صنایع جانبی آسیب دید. وی با بیان اینکه در وقایع خشکسالی و سیلاب به اراضی نیشکر آسیب جدی وارد شد، گفت: با وجود چنین خسارتی با برنامه‌ریزی صورت گرفته و تلاش همکاران، اقدامی جهادی در توسعه نیشکر انجام شد و موفق شدیم علاوه بر بازسازی اراضی، رکورد تاریخی کشت بیش از ۲۲ هزار و ۶۰۰ هکتار نیشکر را ثبت کنیم.مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و

چالش‌های قند و شکرهای بورسی

می‌توان به بیکاری تعداد کثیری از کارگران شاغل فعلی و جذب نشدن تعداد قابل توجهی کارگر جدید اشاره کرد. از سوی دیگر این نکته را باید مدنظر قرار داد که شکر کالایی است موردنیاز برای زنده ماندن انسان و با سایر مواد غذایی قابل قیاس نیست. هر انسانی روزانه حداقل ۵۰ گرم ساکاروز برای زنده ماندن لازم دارد و هیچ شیرین‌کننده دیگری نمی‌تواند جای شکر (ساکاروز) را بگیرد. لذا شکر در حداقل ممکن در داخل کشور باید تولید شود. به همین دلیل باید به روزرسانی کارخانه‌ها را در دستور کار قرار داد تا با بالا رفتن راندمان کارخانه هم تولید به صرفه شود و هم تولیدکننده بتواند به بازارهای صادراتی به صورت جدی‌تر نگاه کند. از

توسعه تولید افزایش یابد؛ به‌طوری که بالاترین نرخ ارز برای واردات بذر چغندر و ماشین‌آلات صنعتی و موارد مشابه سرمایه‌گذاران در این صنعت را در تنگنا قرار داد. به همین منظور چغندرکاران درخواست افزایش نرخ خرید دولتی را مطرح کردند که با این درخواست موافقت شد و به این طریق برای سال زراعی ۹۹-۹۸ قیمت خرید تضمینی هر کیلوگرم چغندر قند پاییز به ۵ هزار و ۹۰۰ ریال به اضافه یک هزار ریال کرایه حمل و نقل و خرید رسید. از سوی دیگر قیمت تضمینی چغندر بهار نیز ۶ هزار و ۲۴ ریال با ۵۰۰ ریال کرایه حمل و نقل تعیین شد که این رقم با توجه به شرایط فعلی باید افزایش یابد.

صنایع قند و شکر اصولاً قدمتی چند ده ساله دارند و آنچه مسلم است برای افزایش راندمان باید بازسازی این صنعت به صورت ویژه در دستور کار قرار گیرد. در این خصوص باید گفت برای تولید خوب و افزایش آن لازم است صنعت بازسازی و به روز شود. وقتی این اتفاق نمی‌افتد این صنعت قدیمی فرسوده‌تر شده و در نهایت از بین خواهد رفت و کالای استراتژیکی مثل شکر وقتی در داخل کشور تولید نشود مشکلات عدیده‌ای پیش خواهد آورد از جمله این مشکلات

آنچه مسلم است افزایش لجام گسیخته نرخ ارز در صورتی که به شکل کنونی ادامه پیدا کند، منجر به توقف تولید در رشته‌های مختلف تولیدی از جمله قند و شکر خواهد شد. یکی از دلایلی که در این خصوص می‌توان ذکر کرد به تخصیص ارز دولتی به واردات شکر بازمی‌گردد، اقدامی که در چند سال اخیر لطمه زیادی به تولید داخلی این محصول وارد کرد؛ چرا که هزینه خرید شکر وارداتی کمتر از هزینه شکر تولید شده در داخل کشور شد.

چالشی که با حذف ارز نیمایی به شکر تا حدودی برطرف شد. در این زمینه باید این نکته را در نظر گرفت که تخصیص ارز دولتی برای واردات شکر موجب سرکوب تولید داخل می‌شد. از سوی دیگر تولید داخل تحت تأثیر تورم افزایش نرخ داشته و

اختصاص ارز دولتی به واردات شکر موجب شد تا تولید داخل توان رقابت با محصول وارداتی را نداشته باشد. با این شرایط با حذف ارز دولتی نرخ شکر به واقعی شدن نزدیک شد و این امکان را به وجود آورد تا کارخانه‌ها محصولات خود را با نرخ واقعی‌تر عرضه کنند. هرچند در این میان ذکر این نکته لازم است که با حذف ارز نیمایی ما شاهد نوسانات بسیاری در بازار قند و شکر بودیم؛ به‌طوری که دولت در سال ۹۹ بر مبنای ارز نیمایی قیمتی را برای کارخانه‌های شکر تعریف کرد که از این پس تولیدکنندگان باید شکر را براساس نرخ مصوب به خریداران عرضه کنند و در حال حاضر قیمت هر کیلو شکر از محل درب کارخانه ۶۳۰۰ تومان تعیین شده است؛ در حالی که قیمت شکر سال گذشته ۴۰۵۰ تومان بود که این روش نیز چالش‌های جدیدی را به وجود آورد؛ چرا که نرخ‌گذاری دولتی و دستوری به صورت خود به خود، به هم خوردن بازار را به همراه خواهد داشت.

از سوی دیگر این نکته را نیز باید در نظر گرفت که حذف ارز دولتی باعث شد تا تولید چغندر قند و توسعه کارخانه‌های فرآوری و

دیگر مشکلاتی که این صنعت در حال حاضر با آن روبرو است، می‌توان به بدهی بانکی برخی از تولیدکنندگان اشاره کرد؛ بانک‌های طرف قرارداد در کارخانه‌های قند و شکر باید نرخ سود تسهیلات پرداختی به این واحدها را کاهش دهند تا فشار وارده کارخانه‌های تولید قند و شکر اندکی کاهش یابد. در نهایت باید این نکته را مورد توجه قرار داد که غیر از افزایش بی‌رویه ارز نوسان موجود در بازار و اختصاص نیافتن ارز مورد نیاز صنعت مشکلات موجود را پیچیده‌تر می‌کند. توجه نکردن به مشکلات تولید عوارض بی‌شماری را به دنبال خود خواهد داشت. براین نکته نیز باید تأکید کرد که چنانچه هر واحد تولیدی نتواند تسهیلات دریافتی را بازپرداخت کند، بانک مربوطه نسبت به مصادره واحد تولیدی مربوطه اقدام می‌کند و مصادره همان و توقف کارخانه همان طبق آخرین آمار ارایه شده حدود ۱۵۰۰ واحد تولیدی بزرگ و کوچک توسط بانک‌ها مصادره و متوقف شده است. این مشکل و مشکلات مشابه به افزایش تورم افزایش واردات در نهایت افزایش بیکاری در کشور دامن می‌زند و لازم است مسئولان دلسوز نظام چاره‌اندیشی کنند.

دنیای اقتصاد

درباره خودکفایی شکر و سایر محصولات کشاورزی

در حالی که میزان خود اکتایی در تولید شکر در سال ۱۳۹۶ با همکاری مناسب وزارت جهاد کشاورزی و انجمن صنفی کارخانه‌های قند و شکر به بالای ۹۰ درصد رسیده بود برخی تصمیم‌های با درنگ در سال‌های بعد و البته سیل بهار ۱۳۹۸ در خوزستان که آسیب قابل اعتنائی به تولید شکر در کشت و صنعت‌های این استان زد تولید را در سطحی نازل قرار داد. به‌طور مثال یک رفتار با تأخیر در اعلام قیمت تضمینی چغندر با وجود درخواست‌های مکرر انجمن صنفی کارخانه‌های قند و شکر و سپس تعیین قیمت غیر کارشناسانه که موجب کوچ چغندر کاران به کشت سایر محصولات جایگزین شد در این کاهش تولید نقش داشتند. در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با عنوان «درباره جهش تولید، الزامات آن در حوزه‌های کشاورزی»، با اشاره به آسیب‌پذیری بسیار بالای بخش کشاورزی در مرحله تأمین نهاده‌ها، راهکارهایی برای تحقق جهش تولید در بخش کشاورزی و منابع طبیعی ارائه داد. براساس این گزارش که در جدول این صفحه نیز آمده است نرخ خودکفایی شکر ۴۰ درصد گزارش شده است که البته با کمی انحراف مواجه است اما بازهم نسبت به نرخ خودکفایی محصولاتی مثل جو، ذرت، برنج، حبوبات و غیره در اندازه‌های پایینی است. واقعیت این است که اگر برخی فراموش کاری‌ها درباره بازرگانی خارجی و نیز قیمت چغندر قند را کنار گذاشته و به توصیه‌های کارخانه‌های قند که سابقه کارنامه‌های طولانی در همکاری با چغندر کاران دارند عمل شود و مشکلات تولید برطرف شود احتمال رسیدن تولید بیشتر وجود دارد. در گزارش این مرکز درباره مشکلات خودکفایی در تولید محصولات و مواد غذایی با اهمیت نکاتی یاد آوری شده است که باید با دقت در کانون توجه قرار گیرد.

اصلاح زیر ساخت‌ها

در این گزارش درباره الزامات جهش تولید در بخش کشاورزی و منابع طبیعی و راهکارهای تحقق آن آمده است: تحقق خودکفایی پایدار در تولید محصولات کشاورزی، نیازمند اصلاح زیرساخت‌های تولید، بهبود سطح فناوری، حرفه‌آموزی کشاورزان و ساماندهی تولید محصولات اساسی از طریق استقرار زنجیره‌های ارزش فراگیر است. بخش کشاورزی نیز متأثر از سایر بخش‌های اقتصادی، در دهه‌های گذشته و به‌ویژه پس از انقلاب اسلامی، به دلایل مختلف سیاسی، اقتصادی و اجتماعی و غیره به بهانه حفظ شرایط و پیشگیری از بروز چالش برای امنیت غذایی، دچار نوعی سوءمدیریت و عدم شفافیت در فعالیت‌ها شد. در حالی که در صورت وجود استراتژی مشخص توسعه کشاورزی، این شرایط می‌توانست به بهترین فرصت برای تقویت نظام‌های تولیدی و رفع ضعف‌های ساختاری ناشی از اقتصاد نفتی کشور تبدیل شود. برخی از نشانه‌ها و تبعات تداوم شرایط موجود را می‌توان در

مقایسه ضریب خودکفایی* کالاهای اساسی بخش کشاورزی در یک دهه گذشته

درصد

نام کالا	گندم	برنج	حبوبات	سیب زمینی	جو	ذرت	کنجاله	گوشت قرمز	گوشت مرغ	تخم مرغ	شیر	روغن نباتی	قند و شکر
ضریب خودکفایی	۷۸/۲	۶۴/۳	۸۰/۱	۱۰۶/۱	۱۲/۷	۶/۵	۱۵/۲	۷۸/۶	۹۷/۴	۱۰۰	۱۰۰/۵	۸/۶	۴۰/۷

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی

*ضریب خودکفایی: $۱۰۰ \times (\text{صادرات} - \text{واردات}) / \text{تولید}$ (نقطه ضعف این ضریب این است که تنها میزان خودکفایی محصول مورد نظر را نشان می‌دهد، در حالی که در فرآیند تولید آن ممکن است برخی از نهاده‌ها به طور کامل وارداتی باشند (مانند گوشت قرمز و گوشت مرغ)

نیز لازم است دولت از طریق سیاست‌های حمایتی، نظیر اعطای تسهیلات با سود بانکی اندک، تقویت نظام بیمه‌ای، تقویت بازار و کاهش حاشیه بازاریابی، مخاطرات طبیعی و اقتصادی موجود در این بخش را مدیریت کند. توسعه معاملات کالاهای کشاورزی در بورس و یکپارچه‌سازی سامانه‌های هوشمند کسب مجوزها برای فعالیتهای مختلف کشاورزی نیز می‌تواند مقدمات بهبود فضای کسب و کار در این بخش را فراهم کند. علاوه بر اینها ظرفیتهای زیادی در بخش کشاورزی مغفول مانده است که جا دارد بطور اساسی به آنها پرداخته شود. زیربخش‌های خدمات کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی، انبارداری و گردشگری کشاورزی از جمله پتانسیل‌های شغلی در بخش کشاورزی هستند که استفاده چندانی از آنها به‌عمل نیامده است و در بازنگری ساختار بخش باید به‌طور جدی مد نظر قرار گیرند.

ناموفق بودن اجرای سیاست‌های آمایش سرزمین و به‌تبع فشار بیش از حد و نابودی منابع طبیعی، بهره‌وری و کیفیت پایین و در عوض ضایعات بالا در بخش تولید؛ ایجاد وابستگی بخش کشاورزی به نهاده‌های تولید اکثر کالاهای اساسی؛ تداوم سیاست دوترخی بودن ارز و در نتیجه واردات بی‌ضابطه؛ نبود تمایل به سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت در بخش کشاورزی و ارتباط ضعیف بین تولید و تحقیق و توسعه مشاهده کرد.

راهکارهای تحقق جهش تولید

با عنایت به موارد ذکر شده و بسیاری نمونه‌های دیگر، به‌منظور تحقق جهش تولید در بخش کشاورزی و منابع طبیعی لازم است در اولین مرحله الگوهای تولید و نظام‌های بهره‌برداری به سمت مدیریت دانش‌بنیان و استفاده از دانش و فناوری‌های روز حرکت کند. به‌منظور افزایش سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی

پیشنهاد افزایش قیمت تضمینی چغندر قند به یک هزار تومان در هر کیلو گرم

هزینه تهیه بذور مقاوم خارجی مورد نیاز چغندر کاران برای کشت پاییزه اشاره و تصریح کرد: برای پاییز امسال کشت ۳۰ هزار هکتار چغندر قند پیش‌بینی شده است و این در حالی است که ۱۰۰ درصد بذور مقاوم مورد نیاز کشت پاییزه، بذور خارجی است. وی ادامه داد: در راستای تأمین بذور منوژم مقاوم به بیماری‌ها و ساقه‌دهی برای کشت پاییزه، ثبت سفارش کرده‌ایم، اما هنوز ارز نیمایی آن تأمین نشده است.

حصادی گفت: با حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، هزینه کشت هر هکتار بذر چغندر قند پاییزه با یورو ۲۲ هزار تومانی چهار میلیون و ۵۰۰ هزار تومان می‌شود ضمن آنکه کشاورزان با افزایش قیمت سم و ادوات مکانیزه هم روبرو هستند. این مقام مسؤول، قیمت هر یونیت بذر مقاوم خارجی چغندر قند پاییزه را ۸۵ یورو عنوان و خاطرنشان کرد: این بذور از کشورهای اروپایی مانند فرانسه، آلمان و بلژیک وارد می‌شود. وی افزود: میزان بذر خارجی مورد نیاز کشور برای کشت چغندر پاییزه ۷۵ هزار یونیت است. مجری طرح چغندر قند اذعان کرد: با مدیریت و تعامل خوب وزیر جهاد کشاورزی با بانک مرکزی و وزارت صمت امیدواریم مشکل جدی برای تولید چغندر قند نداشته باشیم ضمن آنکه برای تأمین نهاده‌ها دو ماه دیگر فرصت داریم.

مجری طرح چغندر قند وزارت جهاد کشاورزی گفت: در صورت افزایش قیمت خرید تضمینی چغندر قند به بیش از یک هزار تومان در هر کیلو گرم، انتظار می‌رود که کشاورزان چغندر بیشتری در سال زراعی آینده بکارند. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت جهاد کشاورزی، پیمان حصادی گفت: با توجه به افزایش هزینه تولید در پی حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی از نهاده‌های کشاورزی، بهترین گزینه برای ادامه روند کشت چغندر قند در سال زراعی ۱۴۰۰-۹۹ این است که دولت قیمت خرید تضمینی این محصول را به بیش از یک هزار تومان افزایش دهد. وی با بیان اینکه قیمت چغندر قند متأثر از قیمت شکر است، اظهار داشت: گزینه دیگر این است که دولت قیمت شکر را افزایش دهد تا تولید برای چغندر کاران صرف کند. حصادی اذعان کرد: برای سال زراعی ۹۹-۹۸ قیمت خرید تضمینی هر کیلو گرم چغندر قند پاییزه ۵۹۰۰ ریال به اضافه یک هزار ریال کرایه حمل و نقل و قیمت خرید تضمینی چغندر بهاره ۶۰۲۴ ریال یا ۵۰۰ ریال کرایه حمل و نقل تعیین شد که این رقم با توجه به شرایط فعلی باید افزایش یابد. مجری طرح چغندر قند وزارت جهاد کشاورزی، به افزایش

۱۴ هزار تن چغندر تحویل کارخانه قند جوبین شد

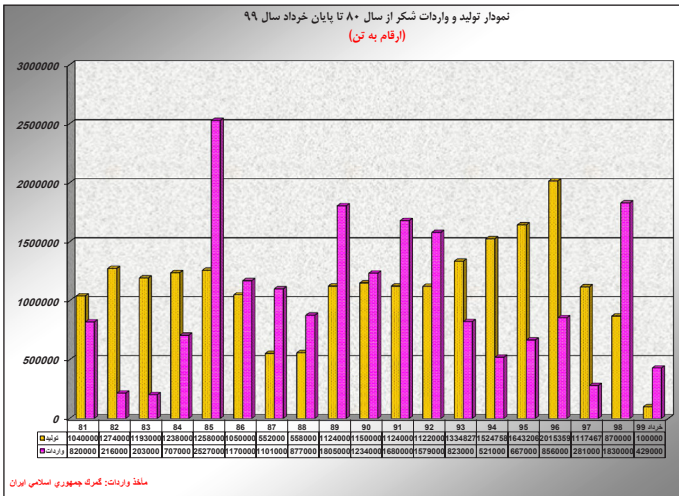
مدیر جهاد کشاورزی جوبین در استان خراسان رضوی گفت: ۱۱۴ هزار تن چغندر پاییزه از مزارع استان گلستان طی ماه کنونی تحویل کارخانه قند جوبین شده است.

علیرضا هاشم‌آبادی افزود: امسال کارخانه قند جوبین به عنوان طرف قرارداد با کشاورزان استان گلستان محصول چغندر قند را با قیمت تضمینی هر کیلو گرم سه هزار و ۶۴۰ ریال خریداری می‌کند. وی ادامه داد: متوسط سطح برداشت روزانه از مزارع چغندر پاییزه در استان گلستان معادل ۷۰ هکتار و متوسط تناژ ارسالی به کارخانه قند جوبین روزانه حدود چهار هزار تن است. استان گلستان جزو پنج استان برتر تولیدکننده چغندر قند پاییزه در کشور است. شهرستان جوبین نیز با سطح زیر کشت چهار هزار هکتار از قطب‌های تولید چغندر قند در خراسان رضوی به شمار می‌رود. جوبین ۱۲ هزار بهره‌بردار کشاورزی در بخش‌های کشاورزی، دامپروری و طیور دارد. این شهرستان در ۳۲۰ کیلومتری غرب مشهد واقع است.

به امید برگشت به روزهای خوب

آمارهای ارایه شده از سوی منابع رسمی نشان می‌دهد متأسفانه راه کامیاب طی شده در سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۶ به هر دلیل مسدود شده است و روندها به سوی دهه ۱۳۸۰ است. این اتفاق خوبی نیست و با توجه به توانایی‌های پنهان و پیدای تولید در ایران می‌توان به روزهای خرسندکننده همین سال‌های نه‌چندان دور برگشت. جای تأسف دارد که در شرایط سخت ارزی کشور که هر دلار یا یورو برای بخش‌های اصلی و مورد نیاز اهمیت دارد را صرف واردات کالایی کنیم که نشان داده‌ایم می‌تواند به خوداتکایی نزدیک شود. به نظر می‌رسد حالا که وضعیت ارزی و تجارت خارجی ایران روزهای دشواری دارد برگشت به سیاست‌هایی که موفقیت در تولید داخلی را تضمین کرده بود چندان سخت نباشد. وزیر جوان وزارت جهاد کشاورزی و تجربه فرد معرفی شده برای وزارت صنعت، معدن و تجارت و نیز تمایل و اراده مدیران کارخانه‌های قند و شکر می‌تواند راه را هموار کند. چند کار باید انجام شود: نخست اینکه انگیزه تولید در بخش کشاورزی افزایش یابد و چغندر کاران با انگیزه بیشتر تولید کنند. دوم اینکه پیوند تولید و تجارت خارجی را سامان دهیم و ناهماهنگی‌های احتمالی برطرف شود. سوم اینکه نهادهای نظارتی و سازمان‌های برنامه‌ریز در کشور وظایف خود را در شرایط کارآمدی انجام داده و سد راه تولید نشوند. حیف است تجربه ارزشمند تولید بالای شکر در سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۶ به آسانی از دست برود.

واردات شکر خام بصورت ماهیانه از سال ۱۳۸۵ تا سال ۱۳۹۹ (ارقام هزار تن)

ردیف	سال	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
۱	۱۳۸۵	۱۵۴	۹۴	۱۱۱	۲۰۵	۳۰۷	۱۹۲	۱۸۷	۲۲۳	۱۹۴	۲۹۸	۲۴۰	۲۷۶	۲۴۸۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۱۵۴	۲۴۸	۳۵۹	۵۶۴	۸۷۱	۱۰۶۳	۱۲۵۰	۱۴۷۳	۱۶۶۸	۱۹۶۵	۲۲۰۵	۲۴۸۱	۲۴۸۱
۲	۱۳۸۶	۲۳۶	۲۲۸	۱۱۲	۵۴	۱۱۱	۱۳۳	۶۱	۵۵	۶۵	۲۷	۵۰	۳۸	۱۱۷۰
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۲۳۶	۴۶۴	۵۷۶	۶۳۰	۷۴۱	۸۷۴	۹۳۵	۹۹۰	۱۰۵۵	۱۰۸۲	۱۱۳۲	۱۱۷۰	۱۱۷۰
۳	۱۳۸۷	۲۸	۲۹	۸۸	۸۹	۱۴۹	۱۷۳	۲۴	۶۸	۶۵	۱۲۶	۱۶۹	۹۳	۱۱۰۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۲۸	۵۷	۱۴۵	۲۳۴	۳۸۳	۵۵۶	۵۸۰	۶۴۸	۷۱۳	۸۳۹	۱۰۰۸	۱۱۰۱	۱۱۰۱
۴	۱۳۸۸	۱۱۹	۱۰۸	۵۷	۶۴	۴۲	۳۳	۹۴	۴۶	۴۵	۷۴	۱۲۲	۷۳	۸۷۷
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۱۱۹	۲۲۷	۲۸۴	۳۴۸	۳۹۰	۴۲۳	۵۱۷	۵۶۳	۶۰۸	۶۸۲	۸۰۴	۸۷۷	۸۷۷
۵	۱۳۸۹	۶۹	۱۰۷	۱۳۲	۲۳۴	۳۱۲	۳۳۰	۱۶۱	۱۱۲	۸۰	۶۳	۷۳	۱۳۲	۱۸۰۵
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۶۹	۱۷۶	۳۰۸	۵۴۲	۸۵۴	۱۱۸۴	۱۳۴۵	۱۴۵۷	۱۵۳۷	۱۶۰۰	۱۶۷۳	۱۸۰۵	۱۸۰۵
۶	۱۳۹۰	۰	۲۴	۱۲	۶۸	۳۰۱	۳۸۴	۳۱	۱۸	۱۷	۱۸۱	۱۴۲	۵۶	۱۲۳۴
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۲۴	۳۶	۱۰۴	۴۰۵	۷۸۹	۸۲۰	۸۳۸	۸۵۵	۱۰۳۶	۱۱۷۸	۱۲۳۴	۱۲۳۴
۷	۱۳۹۱	۵۰	۶۹	۱۲۱	۵۵	۱۵۴	۱۹۶	۱۹۰	۳۷	۲۲۸	۱۵۱	۳۰۷	۱۲۳	۱۶۸۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۵۰	۱۱۹	۲۴۰	۲۹۵	۴۴۹	۶۴۵	۸۳۵	۸۷۲	۱۱۰۰	۱۲۵۱	۱۵۵۸	۱۶۸۱	۱۶۸۱
۸	۱۳۹۲	۸۸	۱۵	۸۸	۱۱۴	۶۱	۱۵۹	۲۰۷	۱۱۵	۱۴۶	۱۳۴	۲۲۵	۲۲۷	۱۵۷۹
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۸۸	۱۰۳	۱۹۱	۳۰۵	۳۶۶	۵۲۵	۷۳۲	۸۴۷	۹۹۳	۱۱۲۷	۱۳۵۲	۱۵۷۹	۱۵۷۹
۹	۱۳۹۳	۱۶۵	۱۳۷	۲۱۱	۵۷	۴۰	۶۷	۴۷	۱۹	۸۰	۰	۰	۰	۸۲۳
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۱۶۵	۳۰۲	۵۱۳	۵۷۰	۶۱۰	۶۷۷	۷۲۴	۷۴۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳	۸۲۳
۱۰	۱۳۹۴	۰	۵۰	۱۱۰	۹۰	۱۲	۷۰	۱۰۷	۱۷۵	۱۰۵	۲	۵	۲۴	۵۲۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۵۰	۱۷۰	۲۱۰	۳۳	۱۰۳	۲۱۰	۳۸۵	۴۹۰	۴۹۲	۴۹۷	۵۲۱	۵۲۱
۱۱	۱۳۹۵	۰	۰	۰	۲۵	۲۲۱	۱۷۰	۷۶	۵۰	۶۶	۶۸	۰	۱۶	۶۶۷
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۰	۰	۲۵	۲۴۶	۳۹۱	۴۶۷	۵۱۷	۵۸۳	۶۵۱	۶۵۱	۶۶۷	۶۶۷
۱۲	۱۳۹۶	۰	۱۹۵	۲۲۹	۱۲۹	۱۳۸	۱۶	۰	۵۵	۰	۱۴	۰	۸۰	۸۵۶
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۱۹۵	۴۲۴	۵۵۳	۶۹۱	۷۰۷	۷۰۷	۷۶۲	۷۶۲	۷۷۶	۷۷۶	۸۵۶	۸۵۶
۱۳	۱۳۹۷	۰	۳۸	۴۹	۱	۰	۰	۰	۰	۶۶	۰	۶۶	۶۱	۲۸۱
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۰	۳۸	۸۷	۸۸	۸۸	۸۸	۸۸	۸۸	۱۵۴	۱۵۴	۲۲۰	۲۸۱	۲۸۱
۱۴	۱۳۹۸	۸۲	۲۱۳	۲۸۰	۲۲۰	۸۰	۱۴۳	۲۱۰	۹۸	۱۵۰	۱۷۱	۱۰۵	۷۸	۱۸۳۰
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۸۲	۲۹۵	۵۷۵	۷۹۵	۸۷۵	۱۰۱۸	۱۲۲۸	۱۳۲۶	۱۴۷۶	۱۶۴۷	۱۷۵۲	۱۸۳۰	۱۸۳۰
۱۵	۱۳۹۹	۹۷	۱۳۱	۲۰۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۲۹
	جمع هر ماه + ماه های قبل	۹۷	۲۲۸	۴۲۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۴۲۹

619

واردات شکر از سال ۸۴ تا پایان خرداد ماه سال ۹۹ به تفکیک خام و سفید

سال	هزار تن (سفید)	بها (دلار)	خام (هزار تن)	بها (دلار)	جمع واردات (هزار تن)	بها جمع واردات (دلار)
۱۳۸۴	۷۸	۲۰,۱۲۴,۰۰۰	۶۲۹	۱۷۷,۲۵۶,۰۰۰	۷۰۷	۱۹۷,۳۸۰,۰۰۰
۱۳۸۵	۶۳۷	۲۹۱,۲۷۱,۹۱۰	۱,۸۹۰	۷۲۶,۱۸۲,۵۵۹	۲,۵۲۷	۱,۰۱۷,۴۵۴,۴۶۹
۱۳۸۶	۳۴۸	۱۳۳,۳۰۹,۳۴۴	۸۲۲	۲۷۴,۶۶۱,۳۶۷	۱,۱۷۰	۴۰۷,۷۷۰,۷۱۰
۱۳۸۷	۱۰۳	۳۷,۲۱۳,۳۳۲	۹۹۸	۲۸۷,۸۰۰,۰۱۳	۱,۱۰۱	۳۲۵,۰۱۳,۳۴۵
۱۳۸۸	۲۷	۸,۸۱۹,۹۰۶	۸۵۰	۳۱۵,۸۲۶,۱۱۴	۸۷۷	۳۲۴,۶۴۶,۰۲۰
۱۳۸۹	۰	۰	۱,۸۰۵	۷۰۴,۵۲۰,۴۰۷	۱,۸۰۵	۷۰۴,۵۲۰,۴۰۷
۱۳۹۰	۶	۳,۷۹۹,۵۱۰	۱,۲۲۸	۷۵۲,۱۰۵,۳۴۴	۱,۲۳۴	۷۵۵,۹۰۴,۸۴۴
۱۳۹۱	۰	۰	۱,۵۷۹	۱,۰۷۲,۴۱۳,۶۰۸	۱,۶۸۰	۱,۰۷۲,۴۱۳,۶۰۸
۱۳۹۲	۰	۰	۱,۵۷۹	۸۳۲,۱۸۷,۹۵۸	۱,۵۷۹	۸۳۲,۱۸۷,۹۵۸
۱۳۹۳	۰	۰	۸۲۳	۳۷۷,۴۷۰,۴۴۰	۸۲۳	۳۷۷,۴۷۰,۴۴۰
۱۳۹۴	۴۹	۲۰,۴۷۹,۰۰۳	۴۷۲	۱۵۱,۳۵۸,۵۲۴	۵۲۱	۱۷۱,۸۳۷,۵۲۴
۱۳۹۵	۰	۰	۶۶۷	۰	۶۶۷	۳۲۰,۱۳۴,۹۷۸
۱۳۹۶	۰	۰	۸۵۶	۴۱۴,۷۴۲,۶۳۷	۸۵۶	۴۱۴,۷۴۲,۶۳۷
۱۳۹۷	۰	۰	۲۸۱	۱۰۲,۶۵۴,۳۰۵	۲۸۱	۱۰۲,۶۵۴,۳۰۵
۱۳۹۸	۰	۰	۱,۸۳۰	۶۴۲,۳۴۶,۲۳۷	۱,۸۳۰	۶۴۲,۳۴۶,۲۳۷
۱۳۹۹	۰	۰	۴۲۹	۱۵۲,۱۴۰,۰۰۰	۴۲۹	۱۵۲,۱۴۰,۰۰۰
جمع	۱,۲۴۸	۵۱۵,۰۱۷,۰۰۵	۱۶,۸۳۹	۶,۹۸۳,۴۶۵,۵۰۳	۱۸,۰۸۷	۷,۸۱۸,۶۱۷,۴۸۵

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران

آمار واردات شکر از سال ۱۳۸۰ تا پایان خرداد ماه سال ۱۳۹۹ به تفکیک واردات دولتی و خصوصی (ارقام به هزار تن)

سال	واردات بخش خصوصی	واردات بخش دولتی	جمع واردات
۱۳۸۰	۰	۹۳۷	۹۳۷
۱۳۸۱	۰	۸۲۰	۸۲۰
۱۳۸۲	۵۶	۱۶۰	۲۱۶
۱۳۸۳	۴۲	۱۶۱	۲۰۳
۱۳۸۴	۸۰	۶۲۷	۷۰۷
۱۳۸۵	۱۴۸۵	۱۰۴۲	۲۵۲۷
۱۳۸۶	۹۶۲	۲۰۸	۱۱۷۰
۱۳۸۷	۱۱۰۱	۰	۱۱۰۱
۱۳۸۸	۸۷۷	۰	۸۷۷
۱۳۸۹	۱۸۰۵	۰	۱۸۰۵
۱۳۹۰	۱۲۳۴	۰	۱۲۳۴
۱۳۹۱	۱۱۷۵	۵۰۵	۱۶۸۰
۱۳۹۲	۹۹۲	۵۸۷	۱۵۷۹
۱۳۹۳	۵۲۳	۳۶۱	۸۲۳
۱۳۹۴	۳۶۴	۱۵۷	۵۲۱
۱۳۹۵	۳۵۸	۳۰۹	۶۶۷
۱۳۹۶	۷۱۸	۱۳۸	۸۵۶
۱۳۹۷	۸۶	۱۹۵	۲۸۱
۱۳۹۸	۶۵۵	۱۱۷۵	۱۸۳۰
۱۳۹۹	۴۲۹	۰	۴۲۹

مأخذ: گمرک جمهوری اسلامی ایران

ماهنامه

انجمن صنعتی کارخانهای قند و شکر ایران

زیر نظر شورای نویسندگان

صفحه آرا: علی صائم

حروفچین: حمیدرضا خدابخش

تلفن و نمابر:

۸۸۹۶۹۰۵۵-۸۸۹۶۹۹۰۳

نشانی: تهران - میدان دکتر فاطمی

خیابان شهید گمنام - شماره ۱۴